

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravišče, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Volitev državnega poslanca na slovenskem Koroškem.

Dozdanji državni poslanec za kmetijske občine v sodnijskih okrajih Celovec, Trg, Kapla, Velikovec, Pliberk in Doberlavan, nemški graščak Karel Stokert odpovedal se je poslanstvu in treba bode kmalu drugega poslanca voliti v državni zbor.

Okraji tudi gori imenovani so slovenski, a koroški Slovenci dozdej niso nobenega svojih imeli v državnem zastopstvu, temuč same Nemce.

In uže čitamo v nemških časnikih tožbo, da je z odstopom Stokertovim Slovencem pot odprt, voliti svojega moža v državni zbor: „den windischen Bezirken des Jaunthales ist Thor und Riegel geöffnet durch eine bestens von clerikaler Seite geleitete Agitation, einen Vertreter ihrer Partei in die Reichstube hineinzubugsiren,“ čitamo v „N. Fr. Pr.“, katera nujno izpodbuja nemške privržence svoje po teh krajih, zlasti v polovici celovškega, naj delajo na to okraja, da bode zopet nemški ustavoverec voljen.

To samo na sebi, brez družih prigovarjanj, je glasen opomin do naših slovenskih bratov na Koroškem, da se hitro, tiho, pa odločno dela loté. Vsak omikanec, vsak zaveden človek, bodi agitator. Zlasti celovski Slovenci lahko mnogo storé.

V prvej vrsti in prav za prav edino za to gre, da bodo po občinah voljeni dobri, zanesljivi, narodni volilni možje, ne nemškutarji in ne omahljivi. Zatorej naj zlasti gospoda duhovniki po farah in občinah posestnikom uže prej volitev volilnih mož tiho napovedo, naj gledajo, da bode mnogo prvotnih

volilcev v občini prišlo volit volilne može. Kdo pa naj se izvoli za volilnega moža, to naj narodnjaki (duhovniki, zavedni posestniki, trgovci, učitelji) ljudstvu uže prej povedo, ali vsaj brž pred volitvijo.

Tako smo drugod delali in mej čistim narodom slovenskim še vedno zmagovali, ter bomo vedno lažje in gotovejše, in narodni slovenski čut vendar le raste povsod, tudi na Koroškem, če se prav ne vidi.

Za to bodo tudi koroški Slovenci zmagali, če bodo po vseh omenjenih občinah tako delali. Naj se opominjajo in organizirajo mej soboj. Naj prime prvi, kdor je bližje in naj se ne zanaša jeden na drugega. Nikdar naj se ne strašijo, če zadnjič niso zmogli. Na novo boj poskusiti in sicer še odločneje!

Koroški Slovenci, potomci onih vrljih Gorotancev, ki so v starodavnih časih naše slovenske svobode dajali našemu slovenskemu narodu svobodne slovenske kneze, — pač imate še srce, ki vas mora izpodbujati za rod svoj in domovino!

Dogodek tak, da bi najbolj Nemštvu in germanizaciji izpostavljeni del Slovenstva, koroški del, rešil enkrat slovensko narodno čast in bi poslal narodnega poslanca v središče naše države, imel bi silen moraličen vpliv na vse naše drugo Slovenstvo. To naj koroški domoljubi, kolikor jih je, pred očmi imajo, in potem delajo, a brzo.

Telegrami.

Dunaj 9. avgusta. „Politische Correspondenz“ poroča, da je Emir Afganistanski sveto vojsko napovedal Angležem.

Carigrad 9. avgusta. (Turški vir.)

Včerajšnji uspešni boj pri Lovči je trajal devet ur. — Mehemet Ali naznanja ugoden boj pri Ayaslaru (?). — Govorica poroča, da je bil nov ruski napad na Plevno odbit. — Pri Razgradu se bitva pričakuje. — Nov napad Črnogorcev na Kolašin je bil odbit.

Belgrad 8. avgusta. Deputacija iz Bosne je bila pri ruskem carji v Bjeli in je prosila, naj bi se Bosna zjedini s srbsko kneževino. Car je baje obetal, da se bode te prošnje domislil ali ozir jemal na njo.

Aleksandropolj 7. avg. Na azijskem bojišču Rusi prav kmalu zopet začno ofenzivo proti Turkom. General Černjajev gre jutri iz Rostova v Kavkaz.

Oršova 8. avg. Turške ladije so Küstendže zapustile in odplule, ker se jim nij posrečilo do suhega priti in Rusom za hrbtno vojsko izbarkati.

Vojska.

Od dneva do dneva je bolj jasno, da bitva pri Plevni nema nobenega strateškega pomena. To priznavajo zdaj uže oni, ki so se bili jako močno razveselili, da niso ruski oddelki Osmana pašo mogli iz Plevne vreči. — O pobitju Rusov pa se zdaj uže več govoriti ne more, ker Turki svoje zmage niso od kraja nič porabili, zdaj jim je to pa uže nemogoče, ker so se Rusi povsod dovolj zjedini in ukrepili, pa dobivajo dan na dan večja krdela na pomoč.

Poročil tudi denes svojih nemamo in važnih tudi še več časa zdaj niti ne pričakujemo. Turško prorokovanje, ki se vedno vrača, da bode in da se pripravlja odločilna bitva, mora

Listek.

Žid.

(Spisal Ivan Turgenjev; poslovenil V. Eržen.)
(Dalje.)

Njinega govora nijsem umel, ali obupno obnašanje židovo, njega proseči pogled poučita me brzo, česa se tu tiče. Dvakrat vrže se žid stražnikarju pred noge, seže z roko v žep, izvleče raztrgan, pisan robec, razveže vozec in izvadi zlatnik. Siljavka vzame dostojanstveno dar, a ne izpusti žida. Hiršel se mu izmakne in jame bežati; stražnikar se spusti za njim. Žid je v resnici naglo bežal, noge so se mu, obute v modre papuče, vrlo hitro premikale. A Siljavka doteče kmalu žida, kateri sede na tla; on ga vzdigne, ga vzame na roke ter ga naravnost nese v tabor. Vstanem in mu grem nasproti.

„Oh, vaše blagorodje!“ kriči Siljavka — „prinašam vam uhodo (špijona). — Pod nasipi

prijel sem silnega Malorusa. Nehaj se mi zvijati, vražji žid! Kakov si, pazi se, da te ne zadavim!“

Nesrečni Hiršel se je zaman upiral z rokami v prsi Siljavke in brcal z nogami. Oči je zapiral krčevito.

„Kaj to pomeni?“ vprašam Siljavko.

„Izvolite mu sneti papučo z desne noge. Jaz ne morem, pa bode videli.“ On je vedno pritiskal žida z rokama na sebe.

Snamem papučo, izvlečem skrbno zamotan papir, razvijem ga in zrem točen načrt našega tabora. Ob kraji bile so mnoge opazke, napisane z drobnimi židovskimi črkami. Mej tem Siljavka postavi žida na noge.

Žid odpre oči in zapazivši me, vrže se pred mano na kolena.

Molčé mu pokažem papir.

„Kaj je to tu-le?“

„To sem jaz samo tako, — gospod častnik — to sem jaz samo tako.“ — Nij mogel dalje govoriti.

— „Ti si uhoda!“

Nij me razumel ter mrmral besede brez zveze in objemal moja kolena.

„Ti si špijon?“

„Aj!“ zakriči s slabim glasom in odkima z glavo. „Kako bi to mogoče bilo? Jaz — nikdar! gotovo ne! Nij mogoče: jaz sam sem pripravljen — jaz takoj — dati hočem denarja, — platil bodem“ — zašepeče in sklene oči.

Kapa mu je zlezla na tilnik; rudeči, zmršeni, od mrzlega znoja mokri lasje so mu viseli preko čela, ustnice so se mu povišjevale in se krčevito tresle, obrvi so se od boli premikale, lice je obledelo.

Vojaki so nas obstopili.

Izprva sem mislil samo dobro prestrašiti Hiršela, a zapovedati Siljavki, da molči, sedaj pa, kad r se je ta dogodek uže povsodi raznesel, bilo mi je to naznaniti glavnemu zapovedništvu.

„Odvedi ga k generalu!“ ukažem stražnikarju.

se z jako malo vero sprejemati, kajti dozdej se Turki niso še drugače bili, kakor izza tvrdnjav ali nasipov. Nij verjeti, da bi se na polje upali zdaj tako brz.

Dozdej je še vsaka rusko-turška vojska dve leti trajala in vselej so Rusi še le drugo leto v odločilnih bitvah Turke zmagali. Zdaj jih bodo uže v prvem, če jih pa v prvem ne, mora se misliti, da hočejo in morajo Rusi zdaj turško barbarsko državo razbiti. To je pa težko, ker Turek je tak, kakor je, ali ga pa nij, t. j. on se zna trdo braniti.

V Aziji se Turki zopet umikajo pred Rusi in celo hote veliko vojske (govori se o 25.000 mož) prepeljati v Evropo do Šumle in v Adrianopolj k Suleimanu-paši na pomoč. Torej tudi Turki bodo, kakor Rusi, vedno bolj dopolnjevali svojo vojsko. Nij pa dvomiti, komu bode prej zmanjkalo. Turki imajo šenaj ljudij, denarja pa vrag ve, od kod jemlje.

Dunajska uradna „Abendpost“ poroča z bojišča: Iz Carigrada se nam telegrafično javlja, da se, vsaj v bližnjem času, takraj Balkana turška vojska ne bode v masah bojevala. Mehemet Ali-paša v Razgradu in Osman-paša v Plevni se trudita, da te kraje z vso silo in z vsemi sredstvi spremenita v utrjene tabore in se defenzivno obnašata. Ako se imajo te pozicije za krila, bil bi Suleimanov oddelek, ako se mu posreči, zriniti Ruse čez Balkan, središče mej Plevno in Razgradom in bi Mehemet-Aliju in Osman-paši lahko podal roko. Naloga Suleiman-paša je dakle jako težavna in težko se pričakuje, kako jo bode rešil. Važno je tudi, kdaj bode ruska vojska koncentrirana in kam se bode potem obnila.

O turških zverstvih ima dunajska uradna „Pol. Corr.“ poverjen prepis protokolarne izjave, katero so izdali nekateri časniški dopisniki 21. p. m. v Kazanliku. Dokument ta se glasi:

„Kazanlik 21. julija 1876: V krvoločnih bojih 17. in 18. t. m., ki so se bili, predno so Turki svoja utrjenja zapustili, sta oba bojujoča dela nekatere pozicije drug za drugim posedala pa zopet zapustila, in nijeden od njiju nij imel časa, da bi mrtve in ranjence proč spravil. Po končanem boji so zdravniki ruske vojske sami mnoge turške ranjence pobrali in jim zdravniško pomagali; od ruskih ranjencev pa, ki so ostali na kraji, kamor so Turki pridrlji, nij ostal nobeden živ. Kakim 20 ali 30 so Turki glave porezali, več dru-

gim so odrezali noge, roke, ušesa, nosove itd., prsa pa so jim z jataganom razmesarili. Glave so nesli v turški ostrog, kjer so jih Rusi našli, ko so Turke iz šanc pregnali. Mi smo te odrezane glave in razrezana trupla videli s svojimi očmi. Pri marsikaterih je bilo iz skrčenih mišic in zvitih udov videti, da se je omenjeno mesarjenje na živih godilo. Našli smo na neki nosilnici truplo brez glave; na to nosilnico sta ga kot ranjenca položila njegova ruska tovariša, katerih brezglavna trupla smo nedaleč od tod našli; imela sta na levej roki trak rudečega križa. Govoreč samo to, kar smo s svojimi očmi očmi videli in prepuščaje samovidcem boja samim, da pričajo ob oskrunjenju narodnega prava od strani Turkov, ko so ti dva parlamentarna prapora razpeli, a takoj na rusko vojsko streljali, ki je bila mirna — podajemo olikanemu svetu v razsojenje kontrast, ki se je na dan po boji kazal v oddaljenosti kakih 100 metrov: na enej strani več, nego sto muzelmanskih ranjencev, katerim so zdravniki ruske armade po zapovedih človekoljubja stregli, na drugej strani pa kopica odrezanih glav, kot sramotna trofeja barbarstva otomanskih regularnih vojakov. Podpisani: C. B. Brachenburg l. r., podpolkovnik in vojaški dopisnik lista „Times.“ — Dick de Lonlay l. r., dopisnik lista „Moniteur Universel“ in „Monde Illustré“. — H. de Lamoth l. r., dopisnik lista „Temps“. — J. L. Pellicer l. r., dopisnik lista „La ilustracion Espanola y Americana“. Za pravi prepis: Vodja diplomatske pisarne: Nelidov l. r.

Dano v Trnovem 27. julija 1877.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. avgusta.

Shod našega cesarja z nemškim cesarjem v Ištu, ki je bil te dni, daje novinarjem povod, da ugibljejo to in ono, kaj sta sklepala. Mi menimo, da sploh mnogo ne. Ali to je gotovo, da ker je za zdaj iz strahu pred Francosko navezana Nemčija na slavjansko Rusijo, in z ozirom na tajne avstrijske dogovore v Reichstadtu, nič hudega zoper sveto Rusijo.

V gališkem deželnem zboru je Groholski nasvetoval nujno, naj se naredi adresa na cesarja. — V adresnej debati bodo torej tudi Poljaki po svoje politizirali.

Vnanje države.

Da nij nobenega govora o miru, misli tudi „Nordd. Allg. Ztg.“, ki piše: Le kratkovidni politikarji morejo misliti, da bode tok stvari ruske državniške nagnil mir sklepati. Ravno narobe je res. Rusija hoče z vsemi pomočki (to kaže nova mobilizacija) doseči namen in cilj, ki si ga je postavila. Car Aleksander ve, da v tej vojni sme na brezuvetno podporo in požrtvovanje svojega naroda šteti.

Iz Grčije se piše: „A. A. Ztg.“: Vseh vrst ljudstva se je tu polastil tako vojevit duh, da bi se skoro mislilo, da stoji Turek uže na meji. Časniki, tudi zmerni, trobijo v vojni rog, in pravijo, da Helenje morejo zdaj brate svoje osvoboditi v Tesaliji, Epiru in Kreti, sicer bode od slovanske preplavi (!) odplavljeni.

Na Francoskem se vsa znamenja množe, da bodo pri prihodnjih volitvah zmagali republikanci, zlasti, ker so konservativni monarhisti raznih barv jako razdvojeni med soboj.

Iz Londona poroča telegraf 9. avg.: Lord Beaconsfield bode najbrž pred sklepom sesije, morda denes, v zgornje zbornici važne izjave proglasil o angleški orijentalnej politiki.

Iz Španije poroča vlada, da je vstale na otoku Kubi njena vojska v šestih bojih pretepla. Iz tega pa vendar le zvemo, da Španjci upora na Kubi niso mogli še zadušiti.

Dopisi.

Iz Ljutomera 8. avgusta [Izvirni dopis.] Na dan cesarjevega rojstva, 18. avg. imeli bodemo pri nas precejšnje svečanosti: Dopoludne bode po maši dekoriranje občinskega predstojnika Bežena s srebrnim križem, od svetlega cesarja dobljenim. Potem bode pogovor konjerejcev o napravi dirke s konji 8. septembra. — Za tem zborom je skupni obed v pivarni, na čast dekoriranemu. — Popoldne pak je šolska veselica v Pešeljnovem logu na čast cesarjevega praznika. Nadejati se je pri vseh teh svečanostih obilne udeležbe. — 7. septembra je pri nas premijiranje konj. — Letino imamo dobro, samo sadja nič. — Vino bo dobro, toda malo ga bo. — Jutri 9. avg. je koncert diletantov na korist od toče poškodovanim.

Iz Slovenjgraškega okraja 9. avg. [Izv. dop.] Dne 4. t. m. so imeli učitelji okrajev Slovenjgradec, Marenberg, Šoštanj okrajno učiteljsko konferenco v Slovenjgradu. Takoj po 8. uri je g. okrajni šolski nadzornik Ambrožič s primernim pozdravom otvoril sejo. Navzočih je bilo 36 učiteljev in učiteljic. Za predsednikovega namestnika je g. nadzornik

„Gospod častnik, vaše blagorodje!“ kričal je z obupnim glasom žid — „jaz sem nedolžen; zapovejte, da me izpuste, zapovejte!“

„Odločila bode njega jasnost!“ reče Siljavka. „Pojdimo!“

„Vaše blagorodje!“ vpil je za mano žid. „Usmilite se!“

Ganilo me je njega vpitje. Pospešim korake.

Naš general, rodod Nemec, je bil pošten in dober človek, a v službenih stvareh zelo strog.

Vstopim v generalovo majheno, v naglici postavljeno kočico in mu povem, kaj me je napotilo, da ga obiščem. Poznal sem strogost vojaškega zakona in zato nijsem izustil besede „uhoda“, nego sem si prizadeval predočiti mu vso stvar za nezatno, o katerej nij vredno niti govoriti. Toda na Hiršelovo nesrečo je bil general mož, ki nij, naj bi se tudi komu zameril, nikdar pozabil svoje dolžnosti.

„Vi ste neizkušen mladenič,“ mi reče general, „vi ste v vojaških poslih še neizkušen. Stvar, katero ste mi naznanili, je zelo važna. — A kde je ta človek, ki so ga vjeli? Oni žid? Pa kde je?“ Šel sem iz sobe in ukažem, da pripelje žida.

„Tako je,“ reče general, obrnivši se k meni, „a kde je načrt, kateri se je pri tem človeku našel?“

Dam mu papir. General ga razgrne, stisne oči ter nagrbanci čelo.

„To je čudno,“ pravi počasi. „Kdo ga je zasledil?“

„Jaz, vaša jasnost!“ — reče glasno Siljavka.

„Dobro, dobro! — No, dragi moj, kako se bodeš torej opravičil?“

„Va—va—vaša jasnost —“ zaklepeče z zobmi Hiršel; — „jaz — usmilite se — vaša jasnost — jaz sem nedolžen — vprašajte — vaša jasnost — gospoda častnika. — Jaz sem faktor, vaša jasnost, pošten faktor.“

„Treba ga zaslišati,“ izpregovori general poluglasno ter pokima važno z glavo. — „Torej, govori!“

„Jaz sem nedolžen, vaša jasnost, jaz sem nedolžen.“

„Tega ti ne morem verjeti — zatekli so te pri zločinu?“

„Dovolite, da vas prepričam, vaša jasnost, jaz sem nedolžen.“

„Ti si narisal tabor? Ti si francoski uhoda!“

„Jaz nijsem,“ — zavpije naglo Hiršel, — „jaz nijsem, vaša jasnost!“

General pogleda Siljavko. „On laže, vaša jasnost. Sam gospod častnik izvlekel mu je iz papuče papir.“

General obrne oči na mene. Moral sem prikimati z glavo.

„Ti si, dragi moj, francoski špijon —“

„Nijsem, nijsem —“ šepetal je s tresočim glasom žid.

določil g. Rakuša, nadučitelja v Marenbergu. Zapisnikarja sta bila voljena g. Kompost, učitelj v Marenbergu in g. Hernaus, nadučitelj Šoštanjski. Ko se je prestopilo na dnevni red je g. nadzornik čital svoje poročilo, iz katerega se je razvidelo, da je napredek na šolskem polju bil v tem letu očividni. Konstatirati se mora napredek skoro da v vseh predmetih. To je dokaz, da se učiteljstvo zaveda svoje zadače in v teku časa smemo pričakovati dobro bodočnost šolske mladeži. — Prečitani so se na to odloki, koji so v teku šolskega leta došli na okrajni šolski svet. Sledila so potem pedagogična vprašanja:

1. Kako naj se v narodnej šoli podučuje v drugem deželnem jeziku in kako naj se ta snov na posamezna šolska leta razdeli?

Pri tej točki se je k besedi oglasil g. Barle — Slovenjgradec. Priporočal je, naj se prične z nemškim jezikom na večrazrednicah še le v tretjem šolskem letu in na enorazrednicah pa v četrtem šolskem letu. K temu predmetu so se oglasili k debati gg. Hrovat — Šoštanj, Končan — Št. Anton in Leban — Ribnica. G. Leban je podpiral Barlejev predlog in je živo povdarjal težave, koje ima učitelj na enorazrednicah; omenil je, da enorazrednica nikdar ne more toliko kakor večrazrednica storiti; tedaj naj se ne stavi vsem enaki cilj itd. Končno je obveljal pri glasovanju Končanov predlog, da naj se na enorazrednicah in večrazrednicah prične v tretjem šolskem letu s podukom v nemščini. — Druge točke so bile bolj strogo pedagogičnega obsega.

Ob petih po polu dne se je seja končala s srčno nadzornikovo zahvalo za trud s trikratnim „živio-hoch“ na Nj. Veličanstvo. Imeli smo potem skupni obed, pri katerem so se vršile razne napitnice. Sviralo se je na glasovir in prepevalo lepe pesni, dokler si nismo segli v roke in se podali vsak na svoj dom. Da se zopet vidimo!

Iz Gorice 9. avgusta. [Izv. dopis.] (Vsacega nekaj.) Gorica je mirnejša po odhodu dijakov in dijakinj po končanem trudapolnem letu. Na c. kr. realki so se letos oglasili vsi sedmošolci za maturo. V letnem programu nam podaja prof. Fr. Erjavec obširen natoroznanstven spis, kateri je bil tudi v posebnih brošurah tiskan; tukajšnji italijanski list „L' Isonzo“ omenjeno znanstveno delo jako hvali. — C. kr. kmetijsko društvo bode zopet izda-

jalo „Gospodarski list“. No, enega pobratima smo pokopali, — drugi je pa zopet od mrtvih vstal!

Minolo nedeljo je bila pa zopet „bataška“ v bližnji Pevmi črez Sočo. Šagra je bila, mnogo gospode tam, katera je baje z drugim vred razžalila nekaj mož tukajšnjega polka hrabrih Dalmatincev, ki pa se ne žalijo mnogo, nego zgrabijo za orožje ter vname se boj; pravijo, da na bojišči nij nihče ostal, pač pa mnogo je odneslo krvave — nosove domov. — Ravno isti dan pa se je pripetila nesreča tukajšnjemu podvzetniku za močenje mestnih ulic. Obrnivši konja s polnim sodom vode na dvo-kolesnem vozu, šel je voz pod cesto na Placuti, razbil se s sodom vred popolnem, a konj jo je še vendar z zdravimi kopiti odnesel.

Grofica Chambord je podarila tukajšnji ženske bolnici (Casa di ricovero) 500 gold. Res lep, velikodušen dar, za kateri jej bode gotovo naše mesto hvaležno ter radostno zopet sprejelo v prijazno Gorico grofovsko družino Chambord. — Te dni je bil imenovan od ministerstva dosednji okrajni sodnik v Korminu, g. Tomaž Graf, svetovalec tukajšnjega deželnega tribunala. — Živa se je sežgala 3letna punčika nekega Solkanskega posestnika. Roditelji so otšli, kakor po navadi, pustivši same male otroke doma, na polje, otroci so napravili ogenj (s se slamo) na dvorišči in plamen se je nesrečno prijel dekleta, katero je v kratkem zgorelo ter izdihnilo, po krivdi svojih roditeljev, nedolžno dušico. Take malomarnosti od strani roditeljev bi se morale ostro kaznovati, ker vedno se ponavljajo enake nesreče, provzročene po malomarnosti roditeljev.

No, hvala Bogu, Gorica ima tedaj dovršeno kopel, gorko in mrzlo. — Ruska, ne vem, če je že vpeljana, prav bi pa bilo, da bi se otvorila našim turkofilom ter jim v žile vtilo malo več simpatij do nesrečnih naših bratov pod turškim grozoviteljem zdihujočih Bulgarov. Potem bi se stoprv naši „liberalni“ Italijani smeli imenovati: — „noi siamo liberali“.

Od Vrhnike 8. avg. [Izv. dopis.] Slovencev nijso probudili možje iz višjih stanov, temuč prenovili so jih možje izmej našega prostega ljudstva slovenskega. Na močno, širno podlago zida se naša narodova bodočnost, ter, da nje moč ni majhena, uže lahko iz tega

razvidimo, da, kolikor neugodnejše so naše razmere, toliko bolj se pokazujejo nove moči in talenti, zagotavljajoči domovini tudi čast in ne samo enakopravnost mej drugimi kulturnimi deželami. Ne oglašajo se sami učenjaki in pesniki, prikazujejo se tudi umetniki, ter mej temi v zadnjem času celo slikarji.

Mi imamo Volfa, Franketa, Šubica in najmlajšega Simona Ogrina. Poslednji je sin kmetskih staršev iz Gornje Vrhnike in je uže, ko je krave pasel, izrezaval iz lesa razne podobice. Ko domači vidijo dečkovo veselje do podobarstva, da ga mati uže skoro odraslega Avg. Götzlu v Ljubljano zaželene umetnosti učiti. Toda izučivšemu se podobarstva in zlatarstva jame mu dopadati pri nas bolj gojena slikarija in jel je v urah, v katerih se nij bilo treba truditi s podobarstvom za vsakdanji kruh, obiskavati atelier g. Volfa. Pri tem domačem slikarji podučeval se je nekaj črez jedno leto in po lastnej izjavi se ima le g. Volfa temeljitemu podučevanju zahvaliti, da ga je sprejela beneška akademija lansko leto precej v zadnji letnik.

Še tisto leto je bil pohvaljen; letos, drugo leto, pa so mu za njegov originalni karton „Umor Galeazzo Viscontia v milanskej cerkvi“ mej vsemi učenci prisodili prvo premijo s posebno pohvalo, kajti sodniki so izrekli, da tacega kartona uže mnogo let nij zrisal nobeden učenec tamošnje akademije. Mladi slikar je s tem študije v Benetkah dovršil in za nekaj časa prišel na dom, ter prinesel soboj nekaj fotografij svojega dela, ker original ostane še za mesec dnij v akademiji razstavljen.

Dasiravno nijsem strokovnjak v tem obziru in kritiko boljemu prepuščam, vendar mislim, da bi se ta glavna osoba Galeazzo bila težko bolje načrtala.

Kakor sem uže rekel, pričakujemo natančnejše kritike iz družega peresa, jaz pozivam le sposobnejše, naj si fotografijo kartona, izpostavljeno pri g. Karingerju v Ljubljani, ogledajo. K temu pozivu sem toliko bolj opravičen, ker so se italijanski mojstri o napredku mladeničevem jako pohvalno izrekli so se mu italijanske novine čudile, ker je tako rekoč iz slovenskega pastirja, skoro sam od sebe tako daleč prispel in v materijalnih stiskah se lotil velicega dela. „L' Adriatico, gazzeta del Veneto“ imenuje Ogrina v 204 št. „un vero artista,“ (pravega umetnika.) Tako

„Ali si uže prej nosil sovražniku kakovih vestij? Priznaj!“ —

„Kako bi bilo to mogoče!“

„Ti me ne prevari! Ti si uhoda!“

Žid sklene oči, nagne glavo in privzdigne kraje svojega kaftana.

„Obesite ga!“ reče glasno general izza kratkega molka — „tako veli zakon. Kje je gospod Feodor Schlikelmann?“

Pohiteli so po Schlikelmannu, generalovega pobočnika (adjutanta).

Hiršel pozeleni, raztegne usta in široko odpre oči. Prikaže se pobočnik. General mu je dal nekove ukaze. Zdajci pride tudi pisar. Dva, trije častniki stopijo v sobo.

„Usmilite se, vaša jasnost —“ zaprosim generala nemški, kolikor sem umel; — „pustite ga —“

„Vi ste mlad človek“ — zavrne me ruski — „rekel sem vam, da ste neizkušen, in zato zahtevam, da molčite in da me ne nadlegujete dalje!“

Stokajoč se vrže Hiršel generalu pred noge.

„Vaša jasnost, usmilite se, ne bodem več tega storil, nikdar več, — imam ženo — vaša jasnost — in hčer — usmilite se —“

„Kaj naj storim?“

„Kriv sem, vaša jasnost, res, da sem kriv — učinil sem to prvokrat, vaša jasnost, verujte mi!“

„Ali se nij pri njem našlo še družih papirov?“

„Ne, prvokrat sem se tega lotil, vaša jasnost — žena — otroci — smilite se!“

„Nu, ti si špijon!“

„Žena, — vaša jasnost — otroci —“

General je bil ganen, a nij mu mogel pomagati.

„Po zakonu obesite žida,“ reče počasi in videlo se mu je na licu, da je prisiljen svoja nežnejša čuvstva žrtvovati neizprosljivej dolžnosti; — „obesite ga! Teodor Karlič,

prosim vas, napišite o tem dogodku raport, kateri —“

Na jedenkrat se Hiršel grozno izpremeni. Mestu navadne, židovske naravi prirojene bojazljivosti, pokaže mu se na licu strašna smrtna borba. Zvijal se je, kakor ulovljena zver, odprl usta, zamolklo zahripnil ter skakal, krčevito z rokami mahajoč. Na nogah je imel samo jedno papučo, drugo so mu pozabili obuti — kaftan se mu je odpel, kapa mu padla raz glavo.

Vsi se stresemo; general je molčal.

„Vaša jasnost,“ izpregovorim zopet; — „oprostite temu nesrečniku.“

„Nij mogoče. Tako ukazuje zakon,“ zavrne me osorno general, a videlo se mu je, da je ganen; — „druzim bodi to v izgled!“

„Za Boga —“

„Gospod zastavnik, izvolite oditi na svoje mesto —“ general strogo zapove in mi z roko pokaže proti vratam.

Poklonim se in grem iz sobe. (Konec prih.)

sodijo tujci; mi pa zakličemo: napreduj in uči se vedno bolj v prid sebi in domovini!

Domače stvari.

— (Sokol!) Sokol pojde v nedeljo zjutraj ob pol treh s poštnim vlakom do Rakeka in od tam na voze v Lož, ter pride v ponedeljek zjutraj ob 5. uri zopet v Ljubljano. Zbirališče za odhod je čitalnična restavracija. Do dveh po polu noči naj se snidejo Sokoli v društveni obleki v čitalnici. Vsakemu Sokolu je tudi prosto, iti takoj na kolodvor. Opozoruje se Sokole, naj vsak skrbi, da poštnega vlaka ne zamudi. Odbor.

— (Pred porotniki) je včeraj v Ljubljani stal idrijski bivši c. kr. sodnik Vencovski, ki je izneveril iz urada 39krat, skupaj 7830 gold. On je vse priznal in jokal tako, da je še g. predsednik porotnega sodišča za njim jokati začel.

— (Kanalna šentpeterskem predmestji) se je začel delati iz škofjih ulic do vode. Stal bode 3600 gld., a potreba je bila velika. Delo se močno hvali, da je solidno.

— (Iz Slivnice pri Mariboru) se piše „G.“ Nekaj časa smo začeli bati se za letošnjo jarino zaradi pritiskajoče suše; najbolj je trpela kuruza in krompir. Toda zdajni dež prve dni avgusta je vsemu silju dal novega življenja in moči.

— (G. drž. poslanc Seidl) je lani „Slov. Gospodarja“ tožil, kakor da bi ta lažljivo poročal, da je g. S., čeravno cesarski oficir, pozabil za, po testamentu sporočene in prejete denarje, cesarjevo podobo za šolo pri sv. Križu kupiti itd. Sedaj je po 2kratni preiskavi prisiljen od tožbe odstopiti 31. jul. t. l. G. Seidl plača okoli 90 gld. stroškov.

— (Slomšekov spomenik) so začeli ta teden staviti v stolnej cerkvi; delo je krasno!

— (Ostrupljena.) Posestnica Klemenčnik v Lehnu pri Slovenjemgradu je nedavno umrla. Ker je bil ta slučaj sumnjiv, je sodnija stvar začela preiskavati, in na izkopanem truplu se je pokazalo, da je bilo ženi zavdano.

— (Nesreča pri splavljenju drv) se je zgodila v Cinzatu na Pohorju, kjer je velik hloď 63letnega Luk. Zebeja ugrabil, po splavi potegnil in usmrtil.

— (Pogorel) je Jožefu Hödelu hlev in gospodarsko poslopje v Marenbergu; škoda je 4000 gl. Velik ogenj je bil tudi v Skalah, kder sta pogorela Marjeta Rebernjak in Fr. Zgolča.

— (Hrvatje o Slovencih) Hrvatski „Primorac“ piše o našem prepovedanem tabru: „Mi se vrlo radujemo, da su braća Slovenci konkretirali svoje simpatije za iztočnu braću u zahtjeve, neka Austrija utjelovi Bosnu trojednoj kraljevini Hrvatskoj, Slavoniji i Dalmaciji. Ovo je razborit i jednostavan cilj, koj će svaki rodoljub odobriti. Ovaj cilj predpostavlja, da će prije hrvatski kralj složiti Hrvatsku, Slavoniju i Dalmaciju pod jedinstvenu, upravnu i političku kapu, te ovako snažnoj Hrvatskoj pripojiti Bosnu, koja po svih svojih prirodnih odnošajih spada u kraljevinu Hrvatsku. Ovaj zahtjev sve obziše i izcerpljuje. Taj zahtjev ponajprije očituje, da Slovenci i Hrvati neodgovaraju pred Slavni ni pred nikim za posljedice, kad bi se Bosna zaposjela, a nebi ju se pridružilo zemlji, s kojom jedinom može uživati jamstva narodnoga razvoja. Njim se očituje, da

mi težišče južnoga slavenstva neželimo nipošto stvoriti izvan granica habsburške monarhije, već u njoj, i to u sredini onoga naroda, koj je svojom djelotvornom lojalnošću za kralja svoga i cara sve druge u poviesti jamačno nadkrililo. Taj zahtjev očituje, da mi kraj svih gorljivih simpatija za Ruse i iztočne Slavene nevatamo naše političke programe u magli tobožnjega sveslavenstva, kako to magjarsko bečarstvo uči, već da mi sa žilami naše narodne svijesti stojimo u granicah pravih interesa i potreba ove monarhije i dinastije.“

Razne vesti.

* (Svet Pavel časnikar.) Katoliški list poroča, da je baš te dni umrla slavni škof Keteler iz Majnca nekaj govoril o važnosti časopisov in rekel na konci: „Jaz bi mislil, da ko bi sveti Pavel zdaj živel, uredoval bi časopis.“

* (Dobro spričevalo) je dobila neka dekla v Kevermeši na Ogerskem: „Bog obvari vsakega pred njo in njenim klepetavim jezikom; sicer pa rada je, sedi in spi, dela se pa kolikor moč ogiba.“

* (Velik požar) je uničil 3. t. m. švedsko primorsko mesto Sundsvall, ki je štel 6000 prebivalcev.

* (Igube po vojski.) V tretjej četrtinki sedanega stoletja so vojske pobrale veliko ljudij in denarja. Mrtvih ali vsled ran umrlih je bilo v Krimskeji vojski 750,000 ljudij; v italijanskeji vojski l. 1859 jih je bilo 45.000, v šlezvik-holštanskeji vojski 3000, v državljanskeji vojski južne Amerike 280.000, severne Amerike 520,000; v avstrijsko-prusko-italijanskeji vojski l. 1866 je bilo mrtvih 45.000, v mehičanskeji ekspediciji 65.000, v zadnej prusko-francoskeji vojski 215.000 vsega skup 1,920.000 ljudij. Veljala je krimska vojska 340 milj. funtov sterlingov, italijanska 60, obe amerikanski 940 in 460, avstrijska proti Italiji in Prusiji 66, mehičanska ekspedicija 40, nemško-francoska končno 500, vse skup 2413 milijonov funtov sterlingov, funt po 10 gld.

Poslano.

V št. 178 „Slov. Naroda“ velečenjeni profesor gospod dr. Krek razjasnjuje o gospod Peterlinovem rokopisu, o katerem sem jaz v odborovi seji 30. jul. t. l. poročal tako, kakor da bi ga pregledovalec, gospod profesor dr. Krek še ne bil „Matici“ vrnil. Potrebno se mi zdi, da povem, zakaj sem res tako (gotovo brez hudobnega namena) poročal. Ko mi je g. Peterlin (6. maja t. l.) pisal in vprašal, kdaj se bode natisnilo njegovo nabrano narodno blago, pogledal sem v Maticini vložni zapisnik, in tu je 13. maja 1874. l. pod št. 81 zapisano: „G. Peterlin vpraša, kaj je z njegovim rokopisom, ki ga je „Matici“ poslal. Odgovor — da še ni poročila od dr. Kreka.“ (Tušek.) Ker od tistega časa do zadnje odboro-ve se je v zapisniku nisem o tem najdel besedice več, poročal sem tako, kakor sem vedel; sedaj pa, ko je gospod prof. dr. Krek to stvar natanko razjasnil, sem mu hvaležen, da vem več in da bodem tudi to zadevo vravnal tako, kakor se uže poldrugo leto trudim, da bi popolno uredil vse Maticine zastalnice, ki so se največ nakopičile po nagli izgubi treh delavnih Maticarjev (Lesar, Costa, Tušek).

V Ljubljani, 9. avg. 1877.

Andr. Praprotnik,
odbornik in tajnik „Matice Slovenske“.

Tujci.

9. avgusta:

Evropa: Strojari iz Zagorja. — Fritsch iz Trbovlja.

Pri Slonu: Koman iz Dunaja. — Proseneč iz Postojne. — de Santi iz Trsta. — Udovič iz Celovca. — Löbl iz Dunaja.

Pri Matici: Warhanek iz Dunaja. — Michlstätter iz Trsta. — Bar. Wallsee iz Dunaja. — Fink

iz Gradca. — pl. Schwarz iz Dunaja. — Stolzer iz Kaniže. — Müller iz Dunaja.

Dunajska borza 10. avgusta.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	62 gld. 95 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66 " 75 "
Zlata renta	74 " 95 "
1860 drž. posojilo	111 " 50 "
Akcije narodne banke	818 " — "
Kreditne akcije	168 " 20 "
London	122 " 40 "
Napol.	9 " 80 "
C. k. cekini	5 " 83 "
Srebro	106 " 90 "
Državne marke	60 " 20 "

Za učenca

se sprejme v špecerijško štacuno na deželi deček 13 do 14 let star, kateri je 4 razred ali prvo šolo dobro izdelal. Kje, pove administracija „Slov. Naroda“.

(209—1)

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezni, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih i otrocih brez medicini in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, nepre- bavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, ožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in pre- hlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spriče- val zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spriče- vala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle- Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih na- gradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dritti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i t. d. — Najbolje in ia neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in pra- nih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja-tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolj spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za straš- nimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry po- polnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutničnih boleznij, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter so pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 6 fun- tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalesscière-Biscuiten v pušicah in Revalesscière- Chocolatée v prahu 12 tas i gld. 50 kr., 24 tas 2 gl.

30 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wall- fischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja du- ajaska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Pro- damu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravalle, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androvicu. (121)